

TARYBOS REKOMENDACIJA**2014 m. liepos 8 d.****dėl valstybių narių, kurių valiuta yra euro, bendrų ekonominės politikos gairių įgyvendinimo**

(2014/C 247/27)

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 136 straipsnį, kartu su 121 straipsnio 2 dalimi,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo ⁽¹⁾, ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo ⁽²⁾, ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadą,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

- (1) šiuo metu ekonominei euro zonos aplinkai būdingas laipsniškas, bet vis dar trapus ekonomikos atsigavimas. 2013 metais ir 2014 m. pradžioje euro zonoje labai sumažėjo infliacija ir numatoma, kad per prognozės laikotarpį ji turėtų didėti tik labai palaipsniui ir atspindėti ekonomikos sąstingį bei vykdomus santykinų kainų koregavimus pažeidžiamos ekonomikos šalyse, taip pat anksčiau pakilusį euro kursą. Be to, nors atsigavimas tampa vis platesnio pobūdžio, skirtumai tarp valstybių narių, kurių valiuta yra euro (euro zonos valstybių narių), tebėra dideli;
- (2) euro zonos veiksmingumas priklauso ne vien nuo jos narių skaičiaus. Ekonomikos ir finansų krizė akivaizdžiai atskleidė glaudžias euro zonos narių tarpusavio sąsajas ir poreikį griežčiau koordinuoti euro zonos valstybių narių fiskalinę, finansų ir struktūrinę politiką, kad visoje euro zonoje būtų užtikrinta nuosekli politikos kryptis. Euro zonos valstybės narės, 2012 m. kovo 2 d. pasirašydamos Sutartį dėl stabilumo, koordinavimo ir valdysenos ekonominėje ir pinigų sąjungoje (SSKV), įsipareigojo vykdyti plataus užmojo politikos reformas ir koordinuoti politiką. 2013 m. įsigaliojus vadinamojo dviejų dokumentų rinkinio reglamentams ⁽³⁾ dar labiau sustiprėjo biudžeto ir ekonominės politikos koordinavimas euro zonoje. Euro zonos valstybėms narėms tenka ypatinga atsakomybė veiksmingai įgyvendinti naują valdymo sistemą. Tam reikia didesnio tarpusavio spaudimo siekiant remti nacionalinių reformų įgyvendinimą ir fiskalinio apdairumo, išsamesnio nacionalinių reformų vertinimo euro zonos atžvilgiu, galimo šalutinio poveikio internalizavimo ir itin svarbių sričių politikos skatinimo norint, kad EPS veiktų tinkamai. Tam taip pat reikia tinkamo informavimo apie euro zonos strategiją.

⁽¹⁾ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

⁽²⁾ OL L 306, 2011 11 23, p. 25.

⁽³⁾ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 472/2013 dėl euro zonos valstybių narių, kurios turi didelių finansinio stabilumo sunkumų arba kurioms tokie sunkumai gresia, ekonominės ir biudžeto priežiūros griežtinimo (OL L 140, 2013 5 27, p. 1); 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 473/2013 dėl euro zonos valstybių narių biudžeto planų projektų stebėsenos bei vertinimo ir perviršinio deficito padėties ištaisymo užtikrinimo bendrųjų nuostatų (OL L 140, 2013 5 27, p. 11).

- (3) atsižvelgiant į didelę euro zonos valstybių narių tarpusavio priklausomybę, esama galimo didelio šalutinio su struktūrinių reformų įgyvendinimu susijusio poveikio, į kurį reikia atsižvelgti siekiant užtikrinti optimalų politikos formavimą ir įgyvendinimą tiek atskirose euro zonos valstybėse narėse, tiek visoje euro zonoje. Pavyzdžiui, geriau koordinuojant reformų įgyvendinimo veiksmus būtų sudarytos palankesnės sąlygos būtina valstybių narių konvergencijai. Šiuo atžvilgiu labai svarbu iš anksto aptarti euro zonos valstybių narių reformų planus, remiantis esama praktika, ir veiksmingai įgyvendinti makroekonominio disbalanso procedūrą;
- (4) vienas iš pagrindinių euro zonai tenkančių politikos uždavinių yra sumažinti valdžios sektoriaus skolą vykdamas diferencijuotą, ekonomikos augimui palankią fiskalinę politiką, kartu skatinant euro zonos augimo potencialą ir šalinant socialinius krizės padarinius. Dėl pastaraisiais metais dėtų konsolidavimo pastangų pagerėjo euro zonos fiskalinė padėtis, tačiau tam tikros euro zonos valstybės narės dar turi tęsti fiskalinę koregavimą, kad būtų sumažinti itin aukšti skolos lygiai. Visos euro zonos valstybės narės turėtų gerinti viešųjų finansų kokybę, siekdamas skatinti produktyvumą ir didinti užimtumo lygį;
- (5) krizės pradžioje labai sumažėjo investicijų euro zonoje ir jos iki šiol nepasiekė savo ilgalaikio vidurkio. Vangias investavimo tendencijas lemia bendras privačiojo sektoriaus finansinio išsiskolinimo sumažėjimo, finansinio susiskaidymo ir būtinų fiskalinio konsolidavimo pastangų poveikis, dėl kurio sumažėjo viešųjų investicijų. Norint palaikyti ekonomikos atsigavimą ir skatinti augimo potencialą reikia didinti investicijas į infrastruktūrą ir gebėjimus. Daug investicijų turėtų skirti privatusis sektorius, tačiau valdžios institucijoms galėtų tekti svarbus vaidmuo sudarant tam palankias sąlygas;
- (6) euro zonoje kreditų srautas į realiąją ekonomiką išlieka vangus, o finansų rinkų susiskaidymas tebėra labai didelis, nors sumažėjo įtampa dėl valstybės skolos. Daugelyje valstybių narių galimybės gauti finansavimą, ypač MVĮ atveju, išlieka ribotos, o tai kelia grėsmę ekonomikos atsigavimui. Todėl reikia imtis iniciatyvų, kuriomis būtų siekiama atkurti kreditų srautus, stiprinti kapitalo rinkas ir skatinti ilgalaikį ekonomikos finansavimą. Imantis veiksmų, pavyzdžiui, galutinio bankų balansų koregavimo, tolesnio nuosavo kapitalo rezervų stiprinimo, prireikus, turto kokybės patikrinimų ir testavimų nepalankiausiomis sąlygomis, padedama nustatyti visas likusias pažeidžiamas sritis ir sustiprinti pasitikėjimą visu sektoriumi. Didelė pažanga padaryta kuriant bankų sąjungą, visų pirma sukurtas bendras priežiūros mechanizmas ir susitarta dėl bendro pertvarkymo mechanizmo;
- (7) finansų krizė atskleidė ekonominės ir pinigų sąjungos struktūros trūkumus. 2012 m. lapkričio 28 d. Komisija pateikė Stiprios ir veiksmingos ekonominės ir pinigų sąjungos projektą, kuriuo siekta pradėti europines diskusijas. 2012 m. gruodžio 5 d. Europos Vadovų Tarybos pirmininkas, glaudžiai bendradarbiaudamas su Europos Komisijos pirmininku, Euro grupės pirmininku ir Europos Centrinio Banko pirmininku, parengė ataskaitą, kurioje remiamasi įvairiomis šio Komisijos projekto idėjomis ir nurodomas veiksmų tvarkaraštis bei pakopomis suskirstytas ekonominės ir pinigų sąjungos kūrimo užbaigimo procesas. Europos Parlamentas pateikė nuomonę 2012 m. lapkričio 20 d. rezoliucijoje. Nuo tada imtasi reikšmingų veiksmų. 2013 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Taryba pateikė tolesnes gaires. Norint toliau tobulinti EPS reikės laipsniško metodo, kurį taikant drausmė būtų derinama su solidarumu. Vadinamojo šešių dokumentų rinkinio⁽¹⁾ ir dviejų dokumentų rinkinio teisės aktuose numatyta, kad pirmoji jų įgyvendinimo apžvalga turi būti atlikta iki 2014 m. pabaigos,

(1) 2011 m. lapkričio 8 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1177/2011, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl pirmojo deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaškinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 33); 2011 m. lapkričio 8 d. Tarybos direktyva 2011/85/ES dėl reikalavimų valstybių narių biudžeto sistemoms (OL L 306, 2011 11 23, p. 41); 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1173/2011 dėl veiksmingo biudžeto priežiūros vykdymo užtikrinimo euro zonoje (OL L 306, 2011 11 23, p. 1); 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1174/2011 dėl vykdymo užtikrinimo priemonių, skirtų perviršiniams makroekonominiams disbalansams naikinti euro zonoje (OL L 306, 2011 11 23, p. 8); 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1175/2011, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 12); 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25).

REKOMENDUOJA euro zonos valstybėms narėms, nedarant poveikio Tarybos kompetencijai valstybių narių ekonominės politikos koordinavimo srityje, atskirai ir kartu, o svarbiausia, koordinuojant ekonominę politiką Euro grupėje, 2014–2015 m. imtis šių veiksmų:

1. glaudžiai bendradarbiaujant su Komisija skatinti ir stebėti struktūrinių reformų įgyvendinimą sklandžiam euro zonos veikimui svarbiausiose srityse, siekiant skatinti ekonomikos augimą bei konvergenciją ir vidaus bei išorės disbalanso koregavimą. Įvertinti ir skatinti reformų įsipareigojimų įgyvendinimo pažangą euro zonos valstybėse narėse, kuriose susidaręs perviršinis disbalansas, ir reformų įgyvendinimo pažangą euro zonos valstybėse narėse, kuriose dėl susidariusio disbalanso reikia imtis ryžtingų veiksmų, siekiant apriboti neigiamą šalutinių poveikių kitoms euro zonos šalims. Siekiant prisidėti prie teigiamo šalutinio poveikio, skatinti įgyvendinti tinkamų kryptių politiką šalyse, kuriose susidaręs didelis einamosios sąskaitos perteklius. Reguliariai rengti temines diskusijas apie struktūrines reformas darbo ir gaminių rinkose, kurių šalutinis poveikis gali būti didelis, daugiausia dėmesio skiriant didelio mokesčių pleišto mažinimui ir paslaugų rinkų reformoms.
2. Glaudžiai bendradarbiaujant su Komisija koordinuoti euro zonos valstybių narių fiskalinę politiką, visų pirma atliekant biudžeto planų projektų vertinimą, kad būtų užtikrinta nuosekli ir ekonomikos augimui palanki fiskalinė kryptis visoje euro zonoje. Gerinti viešųjų finansų kokybę ir tvarumą teikiant pirmenybę materialinėms ir nematerialinėms investicijoms nacionaliniu ir ES lygmenimis. Užtikrinti, kad būtų sustiprintos nacionalinės fiskalinės sistemos, įskaitant nacionalines fiskalines tarybas.
3. Užtikrinti bankų sistemos atsparumą, visų pirma imantis būtinų tolesnių su turto kokybės patikrinimu ir testavimais nepalankiausiomis sąlygomis susijusių veiksmų, įgyvendinant Bankų sąjungos reglamentus ir tęsiant bendro pertvarkymo mechanizmo taikymo pereinamuoju laikotarpiu numatytą veiklą. Skatinti privačiojo sektoriaus investicijas ir didinti kreditų srautą į ekonomiką imantis veiksmų, kad būtų padidintos MVĮ galimybės gauti kreditą, stiprinant kapitalo rinkas ir atgaivinant pakeitimo vertybiniais popieriais rinką, vadovaujantis Komisijos komunikate dėl ilgalaikio Europos ekonomikos finansavimo pateiktais pasiūlymais ir tvarkaraščiu.
4. Tęsti darbą, susijusį su ekonominės ir pinigų sąjungos stiprinimu, ir padėti tobulinti ekonominės priežiūros sistemą atsižvelgiant į 2014 m. pabaigoje atliktinų apžvalgų rezultatus.

Priimta Briuselyje 2014 m. liepos 8 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

P. C. PADOAN